

تدریس امر پیچیده‌ای است که لازمه آن تنها داشتن اطلاعات تخصصی خاصی نیست، بلکه داشتن مهارت، نگرش‌ها و دیدگاه‌های قابل یاددهی و یادگیری نیز ضرورت دارد. ایجاد و حفظ محیط مناسب برای فعالیت‌های یاددهی-یادگیری ایجاد می‌کند که اساتید و معلمان از ویژگی‌های کلاس درس، موانع باز دارنده یاددهی-یادگیری و راهکارهای غلبه بر آنها اطلاعات کافی داشته باشند. کلاس درس به عنوان سازمانی رسمی در صدد تحقق اهداف آموزشی و تربیتی است. معلمان در کلاس درس مسؤول ایجاد نظم و آرامش، استفاده از منابع و مواد کمک آموزشی، استفاده از راهبردهای یاددهی-یادگیری و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی هستند. انجام این فعالیت‌ها مستلزم مدیریت کردن مناسب کلاس درس است.

مدیریت کلاس درس، اولین سطح مدیریت آموزشی است و پایه سطوح بالاتر محسوب شده و در شکل دادن به ساختار آموزش و فرایند تدریس و ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانشجویان و ارتقای کیفی نظام آموزشی نقش اساسی دارد. مدیریت کلاس درس به مفهوم ایجاد شرایط لازم برای تحقق یادگیری است و مهارت‌های مدیریت کلاس درس سنگ بنای کل موفقیت در تدریس است. اگر مدیریت کلاس درس بر عهده معلمی باشد که بر همه جنبه‌های مدیریت کلاس واقف باشد و از راهبردهای مدیریت کلاس به بهترین نحو ممکن و در جای مناسب استفاده کند، می‌توان انتظار داشت دانش‌آموزان رفتار اجتماعی و فردی بسیار مناسب تری داشته باشند.

تعریف مدیریت کلاس درس

مدیریت کلاس اصطلاحی است انعکاسی از تمام رفتارها و تصمیمات مثبتی که از سوی اساتید و معلمان برای تسهیل فرایند یادگیری فراگیران اتخاذ می‌شود و به تمام فعالیت‌هایی اشاره دارد که برای ایجاد تداوم یک محیط یادگیری و مرتب ضروری هستند.

اهداف مدیریت کلاس درس

۱. پیشرفت تحصیلی بیشتر فراگیران
۲. هدایت و نظارت بر یادگیری و فعالیت‌های فراگیران
۳. حرکت منطقی از یک مرحله از تدریس به مرحله دیگری از تدریس
۴. زمانبندی فعالیت‌های کلاسی و ایجاد توازن در آنها
۵. تمرکز بر پیشگیری از رفتارهای مخرب به جای درمان آنها
۶. شروع و خاتمه هدفمند درس

راه کارهایی برای مدیریت بهتر کلاس درس:

۱. قوانین برای کلاس خود طراحی کنید

مشکلات انضباطی در کلاس که ناشی از نبودن مقررات یا اجرا نشدن آن است از بزرگترین آفت‌های محیط‌های آموزشی است. تدوین قوانین کلاسی و تشریح آن برای فراگیران و آگاهی دادن به

آنها باعث ایجاد گرایش به نظم در کلاس و در نهایت موجب عملکرد مثبت فردی و گروهی می‌شود.

۲. طرح درس تهیه کنید

طرح درس از مهم‌ترین راه‌های صحیح ارائه مفاهیم و مطالب درسی در کلاس درس است و یکی از مهمترین ابزارهایی است که در خدمت آموزش صحیح قرار می‌گیرد و یادگیری را تسهیل و تکلیف معلم و فراگیر را در ابتدا، وسط کار و انتهای آموزش به خوبی و با صراحت مشخص می‌کند.

۳. فراگیران را با اسم صدا کنید

سعی کنید اسامی آنها را از همان ابتدای سال یاد بگیرید. این کار یعنی اینکه شما آنها را می‌شناسید، به مسائل و رفتار آنها حساس هستید و اهمیت می‌دهید و با آنها در کلاس همراه هستید. آنها نیز در عوض خود را جزئی از کلاس می‌دانند. همچنین باعث می‌شود استاد با دانشجویان خود روابط پسندیده‌ای داشته باشد.

۴. مخاطبان خود را بشناسید

شناخت استعدادها و علایق دانش‌آموزان در ایجاد رابطه مطلوب و تدریس موفق موثر است. آموزش باید بر پایه دانش قبلی فراگیران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی شامرو

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

کمیته توانمند سازی اساتید

(۱)

مدیریت کلاس درس هوشمندانه

محیط کلاس باید محیطی باشد که در آن به نیازهای مختلف عاطفی، امنیت، احترام متقابل و... شاگردان پاسخ مطلوب داده شود. جو علمی و عاطفی کلاس درس در صورت مطلوب بودن بیش از محیط خارج مدرسه در شکوفایی و تحول اندیشه دانشجویان موثر است.

۷. فراگیران را بیکار نگذارید

بدین مضمون که درس را سریع شروع کنید و همین امر باعث جلوگیری از مشکلاتی در کلاس درس می شود. توصیه می شود که اساتید و معلمان با برنامه ریزی دقیق تلاش در پیشرفت امر تدریس و آموزش داشته باشد، زیرا در اینصورت شاگردان احساس اعتماد به نفس و شایستگی در موضوعات درسی می کنند.

۸. عمل کنید و الگوی مناسبی باشید

ظاهر آراسته و متناسب با حرفه معلمی را انتخاب کنید. به صحبت هایی که با دانشجویان می کنید پایبند باشید و خودتان نیز به آن عمل کنید. اگر در زمانی خاص قول بررسی تکالیف را داده اید حتما همان زمان آن کار را انجام دهید.

۹. پیشرفت فراگیران را در کلاس نمایان کنید

همه فراگیران نیاز دارند به خاطر کار خوبی که انجام می دهند مورد تشویق قرار گیرند. بنابراین دانشجویان باید برای تلاش سخت و کسب موفقیت تحسین شوند.

منبع

جاوید مقدم، مریم. مدیریت کلاس، تعاریف و مفاهیم. فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری. تابستان ۱۳۹۸

قرار گیرد تا ارتباط و یادگیری بهتر انجام گیرد. ممکن است بعضی از دانشجویان آمادگی ذهنی لازم را برای یادگیری مطلب تازه نداشته باشند، از این رو استاد باید با استفاده از مقدمه‌ای مناسب زمینه یادگیری هر چه بیشتر فراگیران را فراهم سازد. این امر باعث خواهد شد که شما بدانید دانشجویان در چه مرحله ای هستند و چه نوع آموزشی مفید واقع می شود.

۵. به فراگیران عزت نفس دهید

عزت نفس افراد در جنبه های گوناگونی شکل می گیرد که شامل زمینه های اجتماعی، تحصیلی و خانوادگی است. اما آنچه که در اینجا مورد نظر است زمینه تحصیلی است که معلم مستقیماً با آن در ارتباط است. دانشجویان مشکل آفرین معمولاً عزت نفسشان پایین است و ممکن است با تبدیل شدن به مایه آزار کلاس در جستجوی شناخته شدن و وجهه اجتماعی باشند. به هر مقدار که دانشجویان در کلاس درس و تصمیم های آن مشارکت داشته باشند و از توانمندیهای آنها استفاده شود عزت نفس بیشتری خواهند داشت. همچنین با تاکید بر پیشرفت های او و بزرگ جلوه دادن موفقیت هایش و با تشویق ها و تاییدهای مناسب توانایی های مختلف او را به رسمیت بشناسید.

۶. کلاس را به محیط حمایت کننده تبدیل کنید

کنید